

เพลงวอนหลวงพ่อรวย วัดตะโก ของนักร้องมนต์แคน แก่นคูน:

ภาพสะท้อนบริบทของสังคมไทยผ่านพฤติกรรม “อ้อนวอน-พึ่งพา” ในช่วงปี พ.ศ. 2563

พรชัย นาคสีทอง¹, ดิเรก ด้วงลอย², พระปลัดระพิน พุทธิสาร³

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ¹,

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์²,

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย³

A Song of Won Luang Por Ruay, Wat Tako Sung by Monkaen Kaenkoon:

The Reflection on the Context of Thai Society through Behavior of

“Begging-dependent” in the Period of B.E. 2563

Pornchai Nakseethong¹, Direk Duangloy², Phrapaladrphin Buddhiso³

Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University¹,

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Sawan Campus²,

Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University³

Article Info

Vol. 1 No. 2 (May-Aug 2021)

Academic Article

Article History:

Received 10 Mar 2021;

Revised 27 Jun 2021;

Accepted 02 Jul 2021

คำสำคัญ:

หลวงพ่อรวย วัดตะโก;

วอนหลวงพ่อรวย;

อ้อนวอน-พึ่งพา;

มนต์แคน แก่นคูน

Corresponding Author,

E-mail: Raphind

@yahoo.com

Keywords:

Luang Por Ruay of Wat Tako;

Won Luang Por Ruay;

Begging-dependent;

Monkaen Kaenkoon

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปรากฏการณ์เพลงวอนหลวงพ่อรวย วัดตะโก และนักร้องมนต์แคน แก่นคูน ภายใต้ภาพสะท้อนบริบทของสังคมไทยผ่านพฤติกรรม “อ้อนวอน-พึ่งพา” ในช่วงปี พ.ศ. 2563 โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์และสังเกตแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่จริงแล้วเขียนเป็นความเรียง ผลการศึกษาพบว่า ปรากฏการณ์ของหลวงพ่อรวย ปาสาทิโก เกจิคนาจารย์ชาวอยุธยา เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ต้องการที่พึ่งในเชิงคาดหวัง โดยมีกระบวนการส่งเสริม ประชาสัมพันธ์และสื่อสารเชิงสัญลักษณ์ที่มีความหมายว่า รวยพร้อมการประชาสัมพันธ์ผ่านเพลงและอื่น ๆ กระทั่งทำให้อุดการพึ่งเฉพาะเพลงวอนหลวงพ่อรวยที่ขับร้องโดยมนต์แคน แก่นคูน กลายเป็นการสื่อสารทางสาธารณะที่มีผู้ยอดฟังจำนวนมากเกินกว่า 200 ล้านวิว กลายเป็นนักร้องอันดับ 1 ที่มียอดผู้ชมเกือบพันล้านวิว ซึ่งเป็นการยืนยันความนิยมที่มีต่อเพลงวอนหลวงพ่อรวยที่กลายเป็นปรากฏการณ์ “พึ่ง-ร้องขอ-อ้อนวอน” ของคนในพุทธศักราชนี้ องค์ความรู้ใหม่จากบทความนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่า เพลงกบมิตีของการตลาดได้กลายเป็นกลไกของการสื่อสารด้านศรัทธาและเป็นกลไกการตลาดที่สำคัญ อันมีผลต่อความเชื่อและความศรัทธาในเชิงการตลาดด้วยเช่นกัน

Abstract

The objective of this article is to study the phenomena of the song ‘Won Luang Por Ruay,’ of Wat Tako sung by Monkaen Kaenkoon. It is the reflection on the context of Thai society through behavior of ‘Begging-dependent’ in the period B.E. 2563. It is based on documentary study, interview, and participant observation in an

actual field and then written in an essay. The study reveals that the phenomenon of Luang Por Ruay Pasadiko, a senior monk in Ayuthaya Province is occurred in the age of people whom want to rely on the expectation with the process of promoting, public relations, and the symbolic propagation of rich, including the publicity through songs and others until the amount of listening to Won Luang Por Ruay's song, sung by Monkaen Kaenkoon became a public communication with a large audience of more than 200 million. Overall, it is a singer number 1 who got almost a billion views of visitors. This is confirmed that the popularity and requests through Won Luang Por Ruay's song has become a phenomenon of 'reliance, request, and pleading' of the people in this time. The new body of knowledge is a reflection of how music and the dimension of marketing became a movement of faith communication and an important marketing influencing to the faith and belief in marketing as well.

บทนำ

บทเพลงวอนหลวงพ่อรวยอาจเป็นเพลงธรรมดาที่ได้ยินแล้วไม่มีผลกระทบต่อผู้เขียนเท่าไรนัก แต่เมื่ออ่านข้อความที่ระบุว่า มนต์แคน แก่นคูน นักร้องเพลงลูกทุ่งแนวอีสาน ติดอันดับหนึ่ง (Chart) ในยูทูป (YouTube) ด้วยผู้ชมกว่า 976 ล้าน (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) และเพลงที่ดังมากเพลงหนึ่ง คือ เพลงวอนหลวงพ่อรวย ซึ่งผู้เขียนสำรวจยอดรวมการเข้าชมเกินกว่า 200 ล้านครั้ง ในขณะที่เขียนบทความนี้ (มนต์แคน แก่นคูน OFFICIAL, 2562) ซึ่งในความเป็นจริงอาจมีหลายเพลงที่ติดอันดับการมีผู้ฟังเยอะ แต่ผู้เขียนเชื่อว่า ด้วยเพลงวอนพ่อรวยติดหูเป็นที่คุ้นชิน จึงทำให้เพลงอื่นในชุดเดียวกันได้รับการฟังในคราวเดียวกันไปด้วย ทักษะนี้เป็นทักษะส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวกับการสำรวจจากแหล่งข้อมูลแต่อย่างใด เพราะผู้เขียนได้ใช้วิธีการฟังเพลงในลักษณะนี้ด้วยเช่นกัน แต่เพลงที่ผู้เขียนคุ้นชิน คือ วอนหลวงพ่อรวย โดยหลวงพ่อรวย หมายถึง หลวงพ่อรวย ปาสาทิโก หรือพระมงคลสิทธาจารย์ (มรณภาพเมื่อวันพุธที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 อายุรวม 95 ปี 7 เดือน 10 วัน 76 พรรษา) อดีตเจ้าอาวาสวัดตะโก เกจิตั้งแห่งยุคสมัย ตำบลดอนหญ้านาง อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (ไทยรัฐออนไลน์, 2560) ประเด็นที่น่าสนใจ คือ ปรากฏการณ์ในเชิงสังคมที่นอกเหนือจากเพลงและสถิติของคนเข้าฟังเพลงจำนวนมาก ก็คือ การได้ข้อสรุปเรื่องภาพลักษณ์ การเล่าเรื่องและการสื่อความหมาย อันเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งและเป็นปรากฏการณ์ที่ถูกทำให้มีความน่าเชื่อถือและความเป็นได้ของเรื่องราว แนวคิดการร้องขอที่ปรากฏในเพลง ความหวังที่อ่อนวอนร้องขอจนรวย อันเกิดจากชื่อว่า รวย กระทั่งกลายเป็นประเด็นร่วมของพฤติกรรมเชิงสังคมในขณะนี้

ด้วยความสนใจของผู้เขียนที่มองผ่านมิติของเพลงวอนหลวงพ่อรวยกับปรากฏการณ์คนฟังจำนวนมาก จึงได้นำมาเป็นประเด็นขบคิดว่า ควรศึกษาหรือมองอย่างไรต่อปรากฏการณ์นี้บนพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา ที่ว่า เกิดขึ้น-ตั้งอยู่ชั่วขณะหนึ่ง-แล้วสิ้นสุดไป หรือต้องมองเป็นข้อเท็จจริงจากเหตุสู่ผลต่อพฤติกรรมเชิงสังคมอย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์นี้เป็นดัชนีชี้วัดอย่างหนึ่งต่อสภาพเศรษฐกิจที่เกิดภาวะชะงักหรือการสะท้อนความอ่อนด้อยของการบริหารจัดการภาครัฐที่ไม่สามารถเป็นที่พึ่งประชาชนได้ จึงได้เกิดเป็นปรากฏการณ์หลวงพ่อรวยหรือแม้กระทั่งผีโอบีไปได้กลายเป็นที่พึ่งภาคประชาชนแทนรัฐ ซึ่งอาจเทียบเคียงกับสายครุบาศรีวิชัยในยุค

ของการล่าอาณานิคม การพึ่งพิงบุญในยุคของการเปลี่ยนผ่านในอดีต รวมถึงการพึ่งพิงจิตตาคามที่ปรากฏในช่วงสมัยที่ผ่านมา ซึ่งผู้เขียนจะได้วิเคราะห์เพื่อเป็นการศึกษาและทำความเข้าใจต่อปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นผ่านเพลงวอนหลวงพ่อรวยซึ่งขับร้องโดยมนต์แคน แก่นคูน เป็นลำดับไป

เนื้อเรื่อง

1. ปรากฏการณ์เพลงวอนหลวงพ่อรวย ภาพสะท้อนสังคมในช่วงปี พ.ศ. 2563-2564

จากภาพข่าวเกี่ยวกับเพลงวอนหลวงพ่อรวย ผู้เขียนได้นำมาสะท้อนคิดเป็นการเรียนรู้ร่วมต่อประเด็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีทัศนะและมุมมองดังต่อไปนี้

1.1 ปรากฏการณ์ “รวย” ต่อความเชื่อศรัทธาหลวงพ่อรวยในช่วงปี พ.ศ. 2563

ปรากฏการณ์ความศรัทธาหรือความเชื่อและการแสดงออกต่อความรวย ผ่านหลวงพ่อรวยที่เนื่องด้วยความร่ำรวย กลายเป็นความคาดหวังของสังคมในช่วงเวลานี้ เพลงแนว “ร้องขอ” ดังกรณีเพลงวอนหลวงพ่อรวยของมนต์แคน แก่นคูน กับผลงานแชมป์ 976 ล้านวิว (ไทยรัฐออนไลน์, 2564) ของยูทูบ (รวมทั้งเพลงอื่นในช่วงเวลาเดียวกัน) จึงกลายเป็นเรื่องที่ถูกกล่าวขานและยอมรับในวงกว้าง เป็นการเติมความคาดหวังให้กับสังคมในยุคข้าวยากหมากแพงและช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การที่หลวงพ่อรวยถูกกล่าวขานและยอมรับในวงกว้าง ก็ด้วยความหมายเป็นเชิงบวก สร้างแรงบันดาลใจ จึงทำให้ปรากฏการณ์การแสวงหาวัตถุมงคลจากวัดหลวงพ่อรวยมาใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว คำถามอาจมีว่า ทำไมจึงยืนยันอย่างนั้น เนื่องจากผู้เขียนไปวัดหลวงพ่อรวยหลายครั้ง ทั้งในช่วงพิธีกรรมเมื่อคร้ามรณกาลครบ 50 วัน และ 100 วัน (31 ตุลาคม 2560) ได้มีส่วนร่วมในพิธีงานศพของท่านและไปแบบผู้สังเกตการณ์ในฐานะผู้ดูปรากฏการณ์การเข้าบูชาวัตถุมงคล ไหว้พระขอพร เช่นสรวงบูชาและอื่น ๆ โดยเฉพาะในช่วงวันเสาร์อาทิตย์ บริเวณวัดจะมีรถติด จึงทำให้เกิดการขยับขยายพื้นที่ร้านค้าและลานจอดรถให้สามารถต้อนรับผู้คนได้อย่างทั่วถึง ปรากฏการณ์ของความรวยเชิงคาดหวัง ผ่านความเชื่อต่อหลวงพ่อรวยและเหมือนเป็นความเชื่อซึ่งถูกต่อยอดจากความเชื่อเรื่องไอ้ไข่ จึงกลายเป็นปรากฏการณ์ร่วมของสังคมในช่วงปี พ.ศ. 2563 ต่อเนื่องไปจนถึงปี พ.ศ. 2564 ซึ่งตีความได้ว่า ผู้นำรัฐหรือรัฐ ผู้นำทางความเชื่อในศาสนาหลักไม่สามารถสร้างปรากฏการณ์ทางความเชื่อผ่านเหตุการณ์หรือเหตุผลเชิงประจักษ์ได้ จึงทำให้ไอ้ไข่และหลวงพ่อรวยกลายเป็นที่พึ่งระหว่างทางหรืออาจสุดท้ายในยามยากที่จะพึ่งพิงได้ ดังปรากฏเป็นแนวคิดในงานวิจัยของพิเชฐ แสงทอง (2562: 27-32) ที่สะท้อนให้เห็นว่า เมื่อรัฐพึ่งพาไม่ได้ กระบวนการพึ่งพาจากราษฎร์ดังเช่นหลวงพ่อรวยและไอ้ไข่จึงเกิดขึ้น ประเด็นนี้แม้ไม่มีหลักฐานเชิงประจักษ์เป็นดัชนีชี้วัดว่า คนเข้าบูชาหลวงพ่อรวยจะได้ผลเชิงประจักษ์ ทำให้รวยขึ้นจริงอย่างที่เชื่อหรือไม่ แต่อย่างน้อยก็ยังรู้สึกว่ามีพระอยู่ใกล้ตัวและพึ่งพิงทางใจได้เป็นแน่แท้

1.2 ปรากฏการณ์ทิ้งตน ละตัว ไหว้คว้าวัวไ้ได้ก็หีบจับไว้ก่อน

ปรากฏการณ์นี้ หมายถึง ปรากฏการณ์ของคนไม่ได้ปฏิบัติตามคติในทางพระพุทธศาสนาภายใต้กรอบคิดของปัญญาหรือการยึดตนเป็นสาระหลักในเรื่อง อุตุนาถ หรือตนไม่สามารถมั่นใจว่า จะพึ่งตนเองได้ การยึดถือสรณะอื่นจึงเกิดขึ้น ซึ่งในทางพระพุทธศาสนาวางแผนปฏิบัติไว้ให้ยึดถือไตรรัตน์เป็นสรณะสูงสุด รวมทั้งปรากฏในครั้งพุทธกาล การที่อุปติสสปริพาชก (พระสารีบุตร) เมื่อพบพระอัสสชิที่เพ็งบวช กำลังบิณฑบาตด้วยอาการสงบ นำเลื่อมใส ทำให้เกิดศรัทธาจึงเข้าไปสอบถามว่า “ผู้มีอายุ อินทรีย์ของท่านผ่องใส ผิวพรรณบริสุทธิ์ผุดผ่อง ผู้มีอายุ ท่านบวชอุทิศใคร ใครเป็นศาสดาของท่าน หรือท่านชอบใจธรรมของใคร...พระศาสดาของท่านตรัสอย่างไร สอนอย่างไร” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 4 ข้อ 60-61: 73-75) จึงเป็นที่มาของประโยคที่พระอัสสชิเฉลยตอบ “พระมหาสมณะผู้เป็นศากยบุตร...เป็นศาสดาของเรา” (พระไตรปิฎกภาษาไทย

เล่ม 4 ข้อ 60-61: 73-75) พระอัสสชิจึงได้ยกธรรมขึ้นแสดงว่า “ธรรมเหล่าใดเกิดแต่เหตุ พระตถาคตตรัสเหตุแห่งธรรมเหล่านั้น และความดับแห่งธรรมเหล่านั้น พระมหาสมณะมีปกติตรัสอย่างนี้” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 4 ข้อ 60-61: 73-75) เมื่อสรุปใจความให้ง่าย คือ ความเป็นเหตุและผลเป็นหัวใจสำคัญ ดังนั้น แนวคิดของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมช่วงนี้จึงทำให้เห็นว่า หลวงพ่อรวยได้กลายเป็นปรากฏการณ์ของสภาวะที่พึงที่จะสร้างความมั่นคงทางจิตใจต่อคนที่เชื่อศรัทธา ดังประโยคในเพลงที่เกี่ยวกับหลวงพ่อรวยที่ว่า “ตั้งนะโม 3 จบ ต่อด้วยคาถาบูชาหลวงพ่อ นิมนต์เหรียญ "ชนะจน" ขึ้นคอ สวมเลส "พันล้าน" ที่ข้อมือขวา ปิดปากความจน วอนพ่อช่วยดลให้คนเมตตา ให้ลูกได้รวยกับเขาบ้างนะ ให้สมคำว่า...ศิษย์หลวงพ่อรวย...” (มนต์แคน แก่นคูณ OFFICIAL, 2562) หรือประโยคที่ว่า “ทุกฝั้ววอนพ่อให้ช่วย บาบที่ใครทำ เจ็บที่เคยโดน ให้พ้นความขวย ฐานะที่ยังล้มป่วย พ่อรวยโปรดช่วยชี้ทาง” (มนต์แคน แก่นคูณ OFFICIAL, 2562) และในเพลงอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น เพลงคาราบาวที่ว่า “วัดถุมงคลเปี่ยมพลังพุทธคุณ หลวงพ่อรวยช่วยให้รวย ช่วยให้เห็นिय กล้าหาญเด็ดเดี่ยว เมตตาตามหานิยม หลวงพ่อรวย รุ่งรวยปลดหนี้ ค่าขายกำไรดีมีแต่เฮง เฮง เฮง” (คาราบาว FC แฟนพันธุ์แท้ กินเหล้าขาว, 2563)

การนำเนื้อเพลงวอนหลวงพ่อรวยมากล่าวนี้ นัยหนึ่ง คือ วรรณกรรม อีกนัยหนึ่ง คือ ปรากฏการณ์ทางสังคมหรือเป็นเทคนิคการประชาสัมพันธ์ผ่านดนตรีและเพลง ภายใต้กรอบ Music Marketing แต่อีกนัยหนึ่งอาจมีผู้ท้วงว่า เพลง ก็คือ เพลง ซึ่งทั้งหมดเป็นข้อเท็จจริง แต่อีกนัยหนึ่งก็เป็นการสร้างกระบวนการความเชื่อต่อปรากฏการณ์ทางสังคม คนไปวัดด้วยเพลง คนไปวัดด้วยความเชื่อว่า จะรวยหรือหลวงพ่อก็จะช่วยให้รวย ด้วยการสื่อสารผ่านเพลง การประชาสัมพันธ์ต่อวัดถุมงคลในรุ่นที่มีคำว่า รวยหรือเนื่องด้วยชื่อหลวงพ่อก็ว่า ดังนั้น ในมิตินี้จึงเห็นปรากฏการณ์ลดตัว ทั้งตน ที่จะทำให้ความสำคัญในตัวเองตามคติในทางพระพุทธศาสนาที่จะมีศักยภาพในการสร้างและพัฒนาตนเองได้ด้วยเช่นกัน

การร้องขอ-อ้อนวอนคล้ายแนวคิดที่ปรากฏในงานเรื่องอิทธิพลการบนบาน บวงสรวงในสังคมไทย (พระครูสิริรัตนานวัตร (ทิว ฐานวโร), 2558) ซึ่งได้สะท้อนคิดและให้ข้อมูลจากผลการวิจัยซึ่งสามารถนำมาเปรียบเทียบประเด็นในเพลงวอนหลวงพ่อรวยได้ ดังข้อมูลที่ว่า

“ผู้บนบานจะขอให้ได้ลูกและเรียนเก่ง ขอให้หายป่วย ขอให้ได้ของหายกลับคืน ขอให้ถูกหวย รวยเบอร์ ขอให้มิโชคลาก ขอให้มิฐานะดี ร่ำรวย ขอให้ได้ตำแหน่ง ขอให้ได้เลื่อนยศ เครื่องบนบานจะมีพวงมาลัย ละครรำ หัวหมู ผลไม้ ไข่ต้ม ดอกไม้ บายศรี ขอเป็นลูกหลวงพ่อบุญพระพุทธรูปชินราช ขอบวชแก้บน ทำดีแก้บน ให้ทานแก้บน เลี้ยงเพลพระสงฆ์ เลี้ยงอาหารแก่นักเรียน เป็นเจ้าภาพบวชพระแก้บน พื้นฐานแนวคิดของการบนบานนั้น มีตำนานพัฒนาการมาจากวิถีชีวิตของชาวอินเดียแต่โบราณกาล ที่มีความเชื่อพิธีบูชาญ ซึ่งใช้ชีวิตสัตว์เป็น ๆ ฆ่าเพื่อบูชาเทพเจ้า ต่างจากการบนบานบวงสรวงที่ไม่ได้ใช้ชีวิตสัตว์เป็น ๆ เป็นลักษณะทำพิธีกรรม คือ การสงเคราะห์ เช่น เทวดาพลี คือ ปฏิบัติตนที่ดีต่อเทวดาในฐานะมีส่วนสำคัญในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้า พิธีกรรมทางศาสนาเกือบทุกพิธีจะอัญเชิญเทวดาจากทุกสารทิศมาร่วมพิธีเพื่อรับรู้อุปการะและขอให้ช่วยคุ้มครอง ให้โชคลากแก่ชีวิตทรัพย์สิน เช่น พิธีทำบุญโดยพระสงฆ์จะกล่าวบทสวดคาถา กามะ จะ รูปะ และพิธีบวงสรวงก็เช่นเดียวกันเน้นมาที่การบอกกล่าวต่อเทวดาและขอให้เทวดาเห็นชอบ มีกรณีตัวอย่างที่พิธีบนบานต่อเทวดาแล้วได้ผล นั่นคือ เศรษฐีสองสามีภรรยาแต่งงานแล้วไม่มีบุตร จึงทำพิธีขอบุตรกับเทวดาประจำถิ่น ไทร ผลคือได้บุตรชาย นามว่า ธรรมบาลกุมาร ซึ่งเป็นคนฉลาดสามารถพูดภาษานกได้ รับทำตบปัญหา 3 ราศีกับกบิลพรหมแล้วได้ชัยชนะ จึงมีอิทธิพลทำพิธีบนบาน บวงสรวงเพื่อขอบุตรหรือของโชคลากอื่น ๆ ในลักษณะเดียวกันนี้ด้วย”

จากข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่า การละตน ทั้งตัว เพื่อบนบาน ร้องขอ เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นมานับเป็นปรากฏการณ์ปกติ ไม่ได้มีอะไรแปลกใหม่ แต่ที่นำมากล่าวเพื่อต้องการชี้ให้เห็นว่า ทุกคนจะขับเคลื่อนสนับสนุนอย่างนี้หรือ เพราะสถานการณ์นี้เป็นเหมือนหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ภายใต้แนวคิดแห่งปัญญา กำลังถูกทิ้งห่างถอยออกไปจากสังคม

1.3 แนวคิดเรื่องพึ่งพา สรรณะ ที่พึ่งตามคติทางพระพุทธศาสนา

แนวคิดเรื่องสรรณะตามคติทางพระพุทธศาสนา ถือเป็นหลักการใหญ่หรือแนวปฏิบัติใหญ่ แต่ไม่ได้ยึดถือปฏิบัติ คำว่า สรรณะ ที่แปลว่า ที่พึ่ง ที่ระลึก อันถูกต้องซึ่งประกอบด้วยพระไตรรัตน์ คือ คุณสมบัติของพระพุทธเจ้า คุณค่าแห่งหลักธรรม คุณค่าคุณสมบัติของสงฆ์ ที่ควรจะเป็นกรอบและเกณฑ์สำหรับการปฏิบัติตามคติในทางพระพุทธศาสนา แต่นัยของการถือตัวบุคคล ถือฤทธิ์ การอ้อนวอน-ร้องขอเพื่อความสำเร็จ โดยมีวัตถุประสงค์ผลพลอยได้ ความรวย ถูกหวย ถูกฉลากเป็นเครื่องรับประกัน (Guarantee) ต่อการเช่นสรวง ซึ่งในปรากฏการณ์ทางสังคมนี้ ได้มีกลุ่มคนไปยึดถือ พึ่งพิงและอาศัยเป็นสาระหลัก ทำให้กลายเป็นภาพสะท้อนของสังคมไทยไปในขณะนี้ คนจึงไปวัดหลวงพ่อรวยเพื่อความรวย พึ่งเพลงวอนหลวงพ่อรวยเกิดแรงเร้า ซึ่งนัยหนึ่งเป็นการโฆษณาแฝงเพื่อให้ประสบผลสำเร็จด้วยการทำยอดคนพึ่งให้ได้ 2 ร้อยล้านคน/ครั้งในการเข้าพึ่ง นัยหนึ่งเป็นการปลุกปลอบใจ นัยหนึ่งเพื่อความบันเทิง อีกนัยอาจฉาบทาจิตไปสู่ความอยากรวย อยากมีเงินและร้องขอต่อความร่ำรวย จนกระทั่งกลายเป็นพฤติกรรมหลัก ไม่ทำงาน ไม่ชวนชววย ดิ้นรนและสยบยอมร้องขอจนกลายเป็นสิ่งที่ถูกระทำอย่างต่อเนื่อง ในทางจิตวิทยาอาจเป็นสิ่งที่ดีต่อใจ ในเชิงจิตบำบัดทำให้มีกำลังใจลุกขึ้นได้เพื่อไปต่อ พร้อมสู้ แต่อีกนัยหนึ่งกลายเป็นภาพสะท้อนการพึ่งสิ่งอื่นนอกเหนือตนหรือนอกเหนือพระไตรรัตน์ ในสภาพบ้านเมืองระส่ำ ข้าวยากหมากแพงในช่วงการระบาดของโควิด 19 (COVID-19) เศรษฐกิจชะลอตัวจนกลายเป็นภาวะชะงักงันดังปรากฏในปัจจุบัน จึงต้องตั้งคำถามว่า แล้วสังคมจะไปทางไหนกันดี

ภาพที่ 1 ภาพลักษณ์ของพระกับการอ้อนวอน/ร้องขอ/พึ่งพิงที่ปรากฏในเพลง (Kapook, 2564)

การสะท้อนคิดไม่ได้ต้องการบอกว่า อะไรผิดอะไรถูกในประเด็นว่าด้วยเรื่องเพลง เพราะเพลงสะท้อนบริบททางสังคม การเมือง เศรษฐกิจและประวัติศาสตร์ เป็นประหนึ่งบันทึกเล่าเรื่องตามช่วงเวลาตามที่ศิลปินผู้แต่งจะบันทึกเล่าเรื่องไว้ แต่อีกนัยหนึ่งกลุ่มองค์กรทางศาสนา ผู้ทำหน้าที่ในการสะท้อนหลักการคิดทางพระพุทธศาสนาจะต้องสังวรว่า ในยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงด้วยอารมณ์และความรู้สึกในลักษณะนี้ คณะสงฆ์หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะมีส่วนเข้าไปบริหารความเชื่อหรือศรัทธาอย่างไรให้ถูกต้องตามหลักธรรม และในเวลาเดียวกันเป็นไปตามเจตนาารมณ์ของพระพุทธศาสนาภายใต้กรอบที่ว่า “ภิกษุทั้งหลายจงจาริกไปเพื่อประโยชน์แก่ชนจำนวนมาก” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 15 ข้อ 141: 179) เพลงอาจเป็น

ความสุขเพื่อความบันเทิง เป็นความสุขอีกแบบหนึ่งที่เป็นสุนทรีย์จากการฟัง แต่อีกนัยหนึ่งแนวคิดหรือความเชื่อดังกล่าวจะต้องเป็นปรากฏการณ์ร่วมในเชิงสังคมและวัฒนธรรมได้ด้วยเช่นกัน ซึ่งสามารถเขียนเป็นตารางให้เห็นปรากฏการณ์ร่วมได้ ดังนี้

เนื้อเพลงวอนหลวงพ่อรวย	ปรากฏการณ์เนื่องด้วยหลวงพ่อรวย	ปรากฏการณ์เกี่ยวกับวัดถุมงคล
<p>A1. หอบใจโซ่ ๆ มาวัดตะโกกราบ หลวงพ่อรวย การเงินมันติด ชีวิตมันป่วย ตัวช่วยไม่มีเลยพอ ลูกมันคนจน ขาดคนจริงใจความหมายไม่พอนับวันยิ่งจนแท้หนอ ขอพรหลวงพ่อบุช่วยที่</p> <p>A2. อำเภอกาชี อยู่ธยา มุ่งมาด้วยใจ พระอาจารย์แก้ว หลวงพ่อกีใหม่ สานต่องานเต็มที่ อยู่ก็ร่มเย็น เบิ่งก็งามตา มหาเจดีย์ เป็นศูนย์รวมใจกาชี เป็นบุญที่ลูกได้มา</p> <p>A3. ตั้งนะโม 3 จบ ต่อด้วยคาถา บูชา หลวงพ่อ นิมนต์เหรียญ "ชนะจน" ขึ้นคอ สวมเลส "พันล้าน" ที่ข้อมือ ขวา ปิดเป่าความจน วอนพ่อบุช่วยคลให้คนเมตตา ให้ลูกได้รวยกับเขาบ้างนะ ให้สมคำว่า...ศิษย์หลวงพ่อรวย...</p> <p>A4. ฝากใจโซ่ ๆ ให้วัดตะโก แม่บุญบันดาล สิ่งที่เคยติด แค่คิดให้ผ่านทุกฝั้วอนพ่อบุช่วย บาบที่ใครทำเจ็บที่เคยโดน ให้พ้นความขวยฐานะที่ยังล้มป่วย พ่อรวยโปรดช่วยชีทาง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพลงวอนหลวงพ่อรวย มนต์แคน แก่นคูน (เพลงพิเศษ) 2. เพลงแพนหายไปไหว้พ่อรวย - ต่าย อรทัย 3. เพลงพรหลวงพ่อรวย - สัม อรพรรณ 4. เพลงพบกันที่วัดตะโก - ตู่หลู ชัชวรินทร์และหนึ่ง ๆ คำพะนาง 5. เพลงหลวงพ่อรวย วัดตะโก - แอ๊ด คาราบาว 6. เพลงหลวงพ่อรวยช่วยที่ - หมู บ่อพลอย 	<p>วัดถุมงคลที่จัดสร้างโดยใช้คำสื่อสารที่เน้นความมั่งมีเงินทอง ร่ำรวยเป็นองค์ประกอบของการสื่อสารสาธารณะ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - รุ่งรวยเจริญสุขปี พ.ศ. 2557 - รุ่งรวยทวีคูณ รุ่งรวย ๆ เฮง ๆ - รุ่งยิ้มรับทรัพย์ - รุ่งรวยเหลือล้น - เหรียญหลวงพ่อรวยรุ่นเลื่อนสมณศักดิ์ - เหรียญหลวงพ่อรวยรุ่นรวยพันล้าน - เหรียญหลวงพ่อรวยไตรมาสปี พ.ศ. 2559 - เหรียญหลวงพ่อรวย รุ่นชนะจน - เหรียญหลวงพ่อรวย วัดตะโก - รุ่งรวยทันใจปี พ.ศ. 2558
<p>หมายเหตุ: เนื้อเพลงวอนหลวงพ่อรวย ร้องโดยมนต์แคน แก่นคูน แต่งโดยสลา คุณวุฒิ</p>	<p>หมายเหตุ: ปรากฏการณ์เพลงเนื่องด้วยหลวงพ่อรวย ซึ่งยังไม่มีการนำไปร้องซ้ำอีกจำนวนมากที่มีความหมายเชิงประชาสัมพันธ์ ทำให้เกิดความถี่ในการฟังและการเข้าถึง</p>	<p>หมายเหตุ: ความเชื่อมโยงเนื้อหาเพลงที่เกี่ยวกับหลวงพ่อรวยและวัดถุมงคลที่จัดสร้างซึ่งเป็นการสื่อสารในแบบการตลาด</p>

ตารางที่ 1 ปรากฏการณ์เพลงเกี่ยวกับหลวงพ่อรวย

2. การวางท่าทีต่อสังคมที่คาดหวังกับความรวย

ความหวังเป็นสิ่งที่ทำได้ หมายถึง การตั้งใจปรารถนาหรือการตั้งเป้าประสงค์เพื่อให้ได้รับประโยชน์ ปรากฏการณ์นี้จะเห็นว่า ชื่อ (หลวงพ่อรวย) ได้มีความสำคัญต่อการกำหนดเป็นความเชื่อ พฤติกรรม ดังปรากฏในอัฐวรรค หมวดว่าด้วยสิ่งครอบงำ ที่สื่อให้เห็นผลต่อการครอบงำจิตใจและความเชื่อ ดังปรากฏการณ์ของหลวงพ่อรวยผ่านออกมาเป็นเพลงวอนหลวงพ่อรวยกับพฤติกรรมหวังรวยที่เป็นความเชื่อคู่กันมา ในอัฐวรรคมีพระสูตรชื่อนามสูตรที่ว่าด้วยชื่อ ได้ข้อมูลว่า “เทวดาทูลถามว่า อะไรเล่าครอบงำสิ่งทั้งปวง อะไรเล่าไม่มีสิ่งทั้งปวงยิ่งกว่า อะไรเล่าเป็นธรรมอย่างหนึ่งที่สิ่งทั้งปวงตกอยู่ในอำนาจ พระผู้มีพระภาคตรัสตอบว่า ชื่อครอบงำสิ่งทั้งปวง ชื่อไม่มีสิ่งทั้งปวงยิ่งกว่า ชื่อเป็นธรรมอย่างหนึ่งที่สิ่งทั้งปวงตกอยู่ในอำนาจ” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 15 ข้อ 61: 73)

ดังนั้น เพลงวอนหลวงพ่อรวยกับความหวังจะรวยจึงเป็นองค์ประกอบคู่กัน ดังที่ทุกคนได้ยินเก็ชชื่อว่า หลวงพ่อรวย หลวงพ่อเงิน หลวงพ่อทอง หลวงพ่อนาค หลวงพ่อมัน หลวงพ่อคง แม้กระทั่งชื่อที่มีความหมายเป็นมงคลนามหรือชื่อที่สัมพันธ์กับความคาดหวังที่จะได้รับสิ่งที่ดี เหมือนพฤติกรรมของคนที่เชื่อต่อจุดศรัทธาเทพก็มีความหวังจะได้รับสิ่งที่ดีด้วยการบูชาวัตถุมงคลรุ่นต่าง ๆ ดังปรากฏในงานวิจัย เช่น *จุดศรัทธาเทพ: กระบวนการสร้างความหมายและมูลค่า* (ณัชธัญนพ สุขใส, 2554) *กระแสวัตถุมงคลจุดศรัทธาเทพกับภาพสะท้อนของสังคมไทย (พ.ศ. 2530-พ.ศ. 2550)* (รัชดาพร บุญกอง, 2553) *ความเชื่อและรูปแบบวัตถุมงคลจุดศรัทธาเทพ* (โสภา เสนชัย, 2554) *ปรากฏการณ์บูชาท้าวจุดศรัทธาเทพในสังคมไทย* (พงศธร กนกศิลปกรรม, 2550) รุ่นจุดศรัทธาเทพที่ปรากฏในอดีต เช่น รวยเงินสด รวยตลอดชีพ รวยมหาโชค รวยค้าฟ้า รวยสะท้านฟ้า ปลดหนี้ทวีทรัพย์ รวยวันรวยคืน โคตรเศรษฐี หรือกรณีไอ้ไข่ก็มีพฤติกรรมเชิงช่วยเหลือให้คนได้รับโชค ถูกหวย โดยมีชื่อรุ่น เช่น รับทรัพย์ สมปรารถนา ไอ้ไข่เงินไหลมา ไอ้ไข่น้อยอดทรัพย์ รับทรัพย์ หรือที่ปรากฏการณ์ต่อความเชื่อปรากฏในผลการศึกษาวิจัย อาทิ *จากจุดศรัทธาเทพถึงไอ้ไข่: จากการพึ่งอำนาจรัฐ สู่อำนาจพึ่งอำนาจราษฎร* (พิเชฐ แสงทอง, 2562) *ตำนานไอ้ไข่วัดเจดีย์กับกระบวนการทำให้ศักดิ์สิทธิ์* (ธวัชรรัตน์ พรหมวิเศษ, 2562) *พุทธ: ไสย ไอ้ไข่วัดเจดีย์กับกระบวนการกลายเป็นสินค้า* (บุญยิ่ง ประทุม, 2562) *ผีท้องถิ่นกับการทำให้เป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ในวัดทางศาสนาสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาวัดเจดีย์ (ไอ้ไข่) อำเภอลิขิต จังหวัดนครศรีธรรมราช* (พระเอกลักษณ์ อชิโต และคณะ, 2563) *ขอได้ไหวรับ: ไอ้ไข่ วัดเจดีย์* (อนุชสราร เรื่องมาก, 2559) ความจริงแล้วไม่พบหลักฐานยืนยันต่อความเชื่อนั้นว่า จะทำให้รวยจริงหรือไม่ หรือประสบบสิ่งที่ดีมาน้อยเพียงใด แต่ความเชื่อที่ว่า การมีชื่อดีมีชัยนำไปบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น การที่นักร้องนำเพลงมาแต่งร้อง จะด้วยอยากแต่งเองหรือรับจ้างแต่งเพื่อประชาสัมพันธ์วัดซึ่งเป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ที่สำคัญ คือ ชื่อได้กลายเป็นส่วนสำคัญในการชี้ทำให้เกิดความเชื่อหรือความคาดหวังต่อเชื่อนั้น ดังกรณีหลวงพ่อรวยกับความรวยที่สัมพันธ์กับเพลงที่มีคนฟังกว่า 200 ล้านครั้ง หากเทียบให้เห็นภาพ คนไทยฟังอย่างน้อยคนละ 4 ครั้งในรอบ 1 ปี นับแต่มีเพลงนี้ออกมาสู่สาธารณะ จะด้วยดนตรีที่ฟังบันเทิงใจ เนื้อหาของเพลงดี หรือทำให้คนมีความหวัง เพื่อความบันเทิง หรือเป็นเพลงเศร้าที่ได้อรชรรสของการฟังก็ตาม แต่อย่างน้อยเป็นการบริการเสริมและสร้างกำลังใจก็คงไม่ผิด แต่ทั้งหมดเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วในสังคมไทย

ถูกเขียน ก็ถามว่า มันไม่ยอมให้ดอกเบี้ยย เขาถามว่า ก็นางมีชื่ออย่างไรเล่า พวกนายทุนตอบว่า นางชื่อ ธนปาลี (คนมีทรัพย์) เขาถามว่า แม้จะมีชื่อธนปาลี โดยนาม ก็ยังไม่อาจให้เงินแค่ ดอกเบี้ยหรือ พวกนายทุนตอบว่า จะชื่อธนปาลี คนรวยก็ดี จะชื่อธนปาลี คนจนก็ดี เป็นคน เชิญใจได้ทั้งนั้น ชื่อเป็นเพียงบัญญัติสำหรับเรียกกัน เจ้านี่เห็นจะโง่งแน่ เขายังรู้สึกเฉย ๆ ใน เรื่องชื่อยิ่งขึ้น เดินออกจากเมืองไปตามทาง

ในระหว่างทางพบคนหลงทาง ถามว่า ผู้เป็นเจ้าของทำอะไรอยู่เล่า เขาตอบว่า ข้าพเจ้าหลงทางเสียแล้ว เขาย้อนถามว่า ก็คุณชื่ออะไรเล่า เขาตอบว่า ข้าพเจ้าชื่อ ปันถกะ (ผู้ เจนทาง) เขาถามว่า ขนาดชื่อปันถกะ ยังหลงทางอีกหรือ คนหลงทางกล่าวว่า จะชื่อปันถกะ (ชำนาญทาง) หรือชื่อปันถกะ (ไม่ชำนาญทาง) ก็มีโอกาหลงทางได้เท่ากัน ชื่อเป็นบัญญัติ สำหรับเรียกกัน ก็ท่านเองเห็นจะโง่งแน่. เขาเลยวางเฉยในเรื่องชื่อ ไปสู่สำนักของพระโพธิสัตว์

ครั้งพระโพธิสัตว์ถามว่า อย่างไรเล่า พ่อคุณ เจ้าได้ชื่อที่ถูกใจมาแล้วหรือ ก็เรียนท่าน ว่า ท่านอาจารย์ชอบรับ

ธรรมดา คนเราถึงจะชื่อว่า ชิวก แม้จะชื่อชิวก คงตายเท่ากัน

ถึงจะชื่อ ธนปาลี แม้จะชื่อ อธนปาลี ก็เป็นทุกคตะได้ทั้งนั้น

ถึงจะชื่อปันถกะ แม้จะชื่อปันถกะ ก็หลงทางได้เหมือนกัน

ชื่อเป็นเพียงบัญญัติสำหรับเรียกกัน ความสำเร็จเพราะชื่อมิได้มีเลย ความสำเร็จมิได้ เพราะการกระทำเท่านั้น พอกันทีเรื่องชื่อสำหรับกระผม กระผมขอใช้ชื่อเดิมนั้นแหละต่อไป พระโพธิสัตว์เทียบเคียงเรื่องที่เขาเห็น และกรรมที่เขากระทำ แล้วกล่าวคาถานี้ ความว่า

"เพราะเห็นคนชื่อชิวกตาย นางธนปาลีตกยาก นายปันถกะหลงทางในป่า เจ้าป่าบ กะจิงกลับมา" ดังนี้" (พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล เล่ม 56: 371-373)

จากหลักฐานแนวคิดทางพระพุทธศาสนาสะท้อนให้เห็นว่า ชื่อเป็นส่วนแนะนำให้คนรู้จักหรือเป็น สัญลักษณ์ แต่ชื่อกลับถูกทำให้เป็นสิ่งบัญญัติที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต ยกตัวอย่างในสังคมไทยดังภาพ ที่ 3 ต่อไปนี้

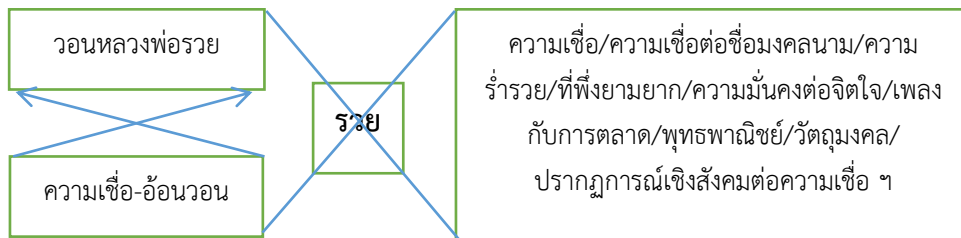
ภาพที่ 3 ตัวอย่าง ความเชื่อกับการตั้งชื่อของคนในสังคม (1) สหัสวรรษพืชมงคลวิไลประเสริฐ (2) นายตายนานแล้ว ลืมจำไม่ได้ (Mango Zero, 2564; Bangkokland Thailand, 2012)

จากภาพดังกล่าว ในภาพ (1) เป็นการบัญญัติหรือตั้งชื่อเพื่อความเป็นสิริมงคลและภาพ (2) เพื่อ ต้องการหนีภัยและความรู้สึกเครียดที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม (Kapook, ม.ป.ป.) อย่างไรก็ตาม การตั้งชื่อเป็น ความเชื่อและสิทธิส่วนบุคคลที่คนอื่นจะเห็นด้วยหรือไม่ก็ได้ ซึ่งการเขียนบทความนี้ไม่ได้มีเจตนาโต้แย้งแต่

อย่างไรก็ตาม เพียงแต่ต้องการนำเสนอชื่อของเพลงวอนหลวงพ่อรวยที่มีคติหรือค่านิยมของการตั้งชื่อที่สะท้อนแนวคิดที่ว่า การตั้งชื่อเรื่องหนึ่งแฝงด้วยแนวคิดที่หลากหลาย นัยหนึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่คนไปวัดเพื่อบูชาวัตถุมงคลหรือไหว้พระขอพรจากหลวงพ่อรวยแห่งวัดตะโก อีกนัยหนึ่งเป็นเพลงที่คนนิยมฟังมากและได้รับยกย่องว่าเป็นนักร้องแห่งปี ดังนั้น บทเพลงและนักร้องเกี่ยวกับชื่อเพลงนี้ จึงเป็นปรากฏการณ์ร่วมของสังคมในช่วงปี พ.ศ. 2563 ที่สัมพันธ์กับความเชื่อพื้นฐานของสังคมไทยในด้านพระพุทธศาสนาและไสยศาสตร์ที่ยากจะแยกออกจากกัน

องค์ความรู้ใหม่

จากการเขียนบทความนี้สะท้อนผลการศึกษาค้นคว้าเป็นองค์ความรู้ใหม่ได้ ดังนี้ (1) ปรากฏการณ์ของดนตรีกับการตลาดเป็นปรากฏการณ์นำในช่วงพุทธศักราชนี้ (2) การที่สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมได้เกิดปัญหาเรื่องโรคภัยระบาดโควิด 19 จึงเป็นประเด็นหลักนำไปสู่สังคมไร้ที่พึ่ง จึงเกิดการพึ่งพาความรวย แม้ชื่อก็ยังทำให้คนมีความหวัง (3) องค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งในส่วนของวัตถุมงคล การอ้อนวอน-ร้องขอ การไหว้พระขอพรตามที่แต่งเป็นเพลงได้กลายเป็นพฤติกรรมร่วมของคนในสังคมนี้ ใครได้ไปวัดหรือบูชาวัตถุมงคลเป็นประหนึ่งแพ้น้ำที่ไว้วางใจกันก็มี (4) ปรากฏการณ์ของการพาณิชย์ผ่านวัตถุมงคล การค้าขายทั้งระบบขายตรงและออนไลน์กลายเป็นช่องทางสำคัญในการค้าในปัจจุบัน (5) หลวงพ่อรวยเป็นปรากฏการณ์ของความหวังที่จะทำให้คนรวยหรือมีความเชื่อว่า น่าจะรวยได้ ซึ่งเป็นแนวโน้ม (Trend) ของคนในช่วงการระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งแนวคิดองค์ความรู้ที่ได้สามารถนำมาเขียนเป็นแผนภาพได้ ดังนี้

ภาพที่ 4 ปรากฏการณ์ต่อความเชื่อผ่านเพลงวอนหลวงพ่อรวย

บทสรุป

จากที่กล่าวมา จะเห็นว่า เพลงวอนหลวงพ่อรวยเป็นปรากฏการณ์ต่อความตระหนกกลัวต่อความยากจนจึงเกิดเป็นปรากฏการณ์เชิงสังคมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้ (พ.ศ. 2563-2564) ทำให้นักร้องที่นำเพลงเกี่ยวกับความรวยในเพลงวอนหลวงพ่อรวย เช่น มนต์แคน แก่นคูน กลายเป็นปรากฏการณ์ร่วมของสังคมไทยที่นักร้องทำให้หลวงพ่อรวยเป็นส่วนหนึ่งของวิถีดนตรีในอีกมิติหนึ่ง เนื่องด้วยดนตรีมีลักษณะเข้าถึงกลุ่มคนได้ง่ายและเหมาะกับสถานการณ์ แต่ปรากฏการณ์เบื้องลึก ก็คือ คนตระหนกไม่มั่นใจกับสถานการณ์ทางการเงิน การหารายได้ การใช้จ่าย การอดออม การอยู่ในภาวะตึงเครียด ดังนั้น ปรากฏการณ์หลวงพ่อรวย การร้องขอ-อ้อนวอนหลวงพ่อรวยเพื่อให้รวยหรือการแสวงหาความรวย ผ่านพฤติกรรมการร้องขอหรืออ้อนวอนเหมือนคนซื้อหวยราคาร้อยแต่หวังราคาล้าน ซึ่งเป้าหมายของการฟังเพลง การไปวัดขอพรหลวงพ่อรวย การบูชาหลวงพ่อรวยด้วยลักษณะดังกล่าว มีนัยสำคัญเพื่อต้องการที่จะรวยตามเนื้อเพลงที่ร้อง แต่อีกนัยหนึ่งของภาพสะท้อนที่เกิดขึ้น เท่ากับเป็นการสะท้อนช่องว่างชั้นทางสังคมต่อความรวยความจนที่ยังปรากฏเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข การเข้าถึงสวัสดิการแห่งรัฐผ่านระบบสวัสดิการทางสังคม สวัสดิการแห่ง

รัฐที่จะทำให้พลรัฐมีความมั่นใจต่อการใช้ชีวิตอย่างชาญฉลาดมีอาชีพที่แน่นอน มีรายได้ที่แน่นอน รวมทั้งสวัสดิการอันเข้าถึงทั้งในระบบการศึกษา สาธารณสุขและการประกอบอาชีพที่จะทำให้ประชาชนได้รับความมั่นใจต่อการมีชีวิตอยู่โดยไม่ต้องร้องขอ-อ้อนวอน ซึ่งยังไม่เกิดขึ้นอย่างทั่วถึง ปราบกฏการณ์จึงเป็นประเด็นเพื่อการศึกษาร่วมกันระหว่างความเชื่อกับโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมไทยในช่วงปี พ.ศ. 2563-2564

เอกสารอ้างอิง

- คาราบาว FC แฟนพันธุ์แท้ กินเหล้าขาว. (10 กันยายน 2563). *หลวงพ่อรวย วัดตะโก ออยุธยา เพลง แอ๊ด คาราบาวเพลงใหม่ล่าสุด*. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564, จาก <http://gg.gg/oxo2r>
- ณัชธัญนพ สุขใส. (2554). จตุคามรามเทพ: กระบวนการสร้างความหมายและมูลค่า. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 4 (1), 605-622.
- ไทยรัฐออนไลน์. (20 กรกฎาคม 2560). *สิ้นเกจิดัง กรุงเก่า หลวงพ่อรวย ปาสาทิโก ลิริอายุ 95 ปี 7 เดือน 10 วัน*. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/central/1010462>
- ไทยรัฐออนไลน์. (6 มกราคม 2564). *ตัวจริง มนต์แคน แก่นคูน อันดับ 1 แชมป์ยอดวิว 1,000 ล้านวิว*. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/entertain/news/2007159>
- ธวัชรรัตน์ พรหมวิเศษ. (2562). ตำนานไอ้ไข่วัดเจดีย์กับกระบวนการทำให้ศักดิ์สิทธิ์. *วารสารรัฐสมิแล*. 40 (1), 35-54.
- บุญยิ่ง ประทุม. (2562). พุทธ: โสย ไอ้ไข่วัดเจดีย์กับกระบวนการกลายเป็นสินค้า. *วารสารวิชาการสังคมมนุษย์*. 9 (2), 1-18.
- พงศธร กนกศิลปกรรม. (2550). ปราบกฏการณ์บูชาท้าวจตุคามรามเทพในสังคมไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร (ฉบับโจรสลัด การค้า และพุทธพาณิชย์)*. 7 (3), 104-124.
- พระครูสิริรัตนานุวัตร (ทวี ฐานวโร). (2558). อิทธิพลการบนบาน บวงสรวงในสังคมไทย. *กระแสวัฒนธรรม*. 16 (29), 19-29.
- พระเอกลักษณ์ อชิโต และคณะ. (2563). ฝันท้องถิ่นกับการทำให้เป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ในวัดทางศาสนาสู่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน: กรณีศึกษาวัดเจดีย์ (ไอ้ไข่) อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 9 (4), 269-283.
- พิเชฐ แสงทอง. (2562). จากจตุคามรามเทพถึงไอ้ไข่: จากการพึ่งอำนาจรัฐ สู่การพึ่งอำนาจราษฎร. *วารสารรัฐสมิแล*. 40 (2), 27-32.
- มนต์แคน แก่นคูน OFFICIAL. (15 กรกฎาคม 2562). *วอนหลวงพ่อรวย - มนต์แคน แก่นคูน [บทเพลงพิเศษ]*. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564, จาก <http://gg.gg/oxnzg>
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เล่ม 4, 15, 27*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหามกุฏราชวิทยาลัย. (2556). *พระไตรปิฎกและอรรถกถาแปล เล่ม 56*, พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย.

- รัชตาทพร บุญทอง. (2553) *กระแสวัตต์อุดมมงคลจตุคามรามเทพกับภาพสะท้อนของสังคมไทย (พ.ศ. 2530-พ.ศ. 2550)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รับเช่า ให้เช่าไอ้ไข่เด็กวัดเจดีย์ของแท้095-9035528. (30 สิงหาคม 2562). *เหรียญไอ้ไข่ วัดเจดีย์ รุ่นแรก พ.ศ. 2526*. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564, จาก <http://gg.gg/oxnzx>
- โสภา เสนชัย. (2554). *ความเชื่อและรูปแบบวัตต์อุดมมงคลจตุคามรามเทพ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อนุชสราร เรื่องมาก. (2559). ขอได้ไหว้รับ: ไอ้ไข่ วัดเจดีย์. *สารอาศรมวัฒนธรรมวลัยลักษณ์*. 16 (1), 28-54.
- Bangkokland Thailand. (12 July 2012). *Mr.Tainanlaeo Luemchammaidai is now 74 years old*. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564, จาก <http://gg.gg/oxo1l>
- Kapook. (ม.ป.ป.). *คุณตาชื่อแปลก! ตายนานแล้ว ลืมจำไม่ได้ เสียชีวิตแล้ว*. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2564, จาก <https://highlight.kapook.com/view/76430>
- _____. (5 มกราคม 2564). *มนต์แคน แก่นคูณ มาแรงเวอร์ คิวแชมป์ยอดวิว YouTube 1,000 ล้านวิว แขง BLACKPINK*. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2564, จาก <http://gg.gg/oxo25>
- Mango Zero. (8 มกราคม 2564). *'สหัสกรพรพันศิริไลไทยประเสริฐ' ชื่อใหม่ 'ตั้ง พันกร' เผยพระตั้งให้เป็น สิริมงคล*. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2564, จาก <http://gg.gg/oxo2h>
- Shopee. (ม.ป.ป.). *จตุคามรามเทพ รุ่น รวย เงิน สด*. สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2564, จาก <http://gg.gg/oxhpg>